

mission

HOPP. SAMARBETE. FRAMSTEG.

MISSION 2016 NUMMER 3

I trygghet: Utjämnningen hjälper

*NEPALS SVÅRA ÅR
PÅ HOPPETS VÄG I COLOMBIA
KVINNOKRAFT I ETIOPIEN*

FINSKA 1859
MISSIONSSÄLLSKAPET

Församlingsbesök
Maria Westerling, tfn 040 9022 782

Tf koordinatör för verksamhet bland studerande och vuxna, assistent för svensk service
Charlotte Steffansson, tfn 020 7127 282

Understödskoordinatör
Britt-Helen Lindman, tfn 020 7127 266

Informatör
Joanna Lindén-Montes, tfn 020 7127 264

Koordinator för barn- och ungdomsverksamheten
Carre Lönnqvist, tfn 020 7127 263

Följ med senaste nytt på
www.facebook.com/finska.missionssallskapet
www.youtube.com/mission.fi

mission 157:e årgången

Utgivare: Finska Missionssällskapet,
www.finskamissionssallskapet.fi

Besöksadress: Observatoriegatan 18,
00140 Helsingfors. Postadress: PB 154,
00141 Helsingfors

Telefonnummer till växeln: 09 12971

Beställningar och adressändringar:

tfn 020 7127 282,
fms@finskamissionssallskapet.fi

REDAKTIONEN

Chefredaktör:

Marika Björkgren-Thylin
tfn 020 7127 265

Redaktör: Joanna Lindén-Montes

Redaktionssekreterare:

Britt-Helen Lindman

ISSN 0357-296X.

Mission är en gratis kundtidning som utkommer 4 gånger om året i 4 700 exemplar. Tidningen är tryckt på miljövänligt papper.

Designkoncept: Antonomia Ab

Layout: Montes AVP

Tryck: FRAM

LEDARE 3/2016

Bistånd förebygger flyktingkriser

Det har nu gått ett år sedan Finlands regering tog beslutet att drastiskt skära ner stödet till utvecklingssamarbete. Under året som gått har vi fått uppleva hur samhällsklimatet hårdnat och hur inställningen till utvecklingssamarbete och flyktinghjälp blivit allt mera negativ och pessimistisk.

Ändå visar en färsk undersökning vid Utrikesministeriet att en överväldigande majoritet av finländarna, 84 procent, fortsättningsvis ser utvecklingssamarbete som viktigt. Hela 80 procent tror på utvecklingssamarbetets möjligheter att förebygga flyktingkriser. Till och med en majoritet av dem som är mest negativa till utvecklingssamarbete tror att det kan ha en viss inverkan på världsläget om man stöder utvecklingen i fattiga och konfliktkänsliga områden. Särskilt viktigt anser man det är att främja demokrati, god förvaltning, jämlikhet och utbildning.

Åtgärderna som nämns ovan sammanfaller i hög grad med det som vi på Finska Missionssällskapet vill arbeta för. Till de saker vi prioriterar hör att utveckla levnadsförhållandena i städer och byar så att behovet av att söka framtiden på annat håll aldrig ens uppstår samt att identifiera och korrigera samhällsstrukturer, traditioner och fördomar som leder till orättvisor, diskriminering och lidande.

Vi vill stöda och upprätta de mest utsatta grupperna i samhället såsom kvinnor, barn, funktionshindrade, gamla och sjuka samt bidra till att så många som möjligt kan gå i skola och skaffa sig utbildning eftersom vi ser detta som nyckeln till en bättre framtid. Stödet till utvecklingssamarbete bör fördelas så att det verkligen angriper orsakerna till ojämlikhet och fattigdom. Bistandsmedel får inte användas så att de rikare blir ännu rikare, eller enbart fokusera på den ekonomiska tillväxten.

Vi på Finska Missionssällskapet tror verkligen att det är möjligt att långsiktigt förbättra livet för människor genom utvecklingssamarbete. Vi tror att de flesta människor allra helst vill stanna kvar i sin egen miljö och sitt eget land bara det finns förutsättningar för det. Men detta får inte ses som ett argument för att inte hjälpa dem som tagit sig hela vägen till vårt land för att komma undan krig, våld och död.

Om kyrkan berättas det hur de kristna tog hand om varandra och delade allt samt hur detta blev ett starkt vittnesbörd för dem som betraktade kyrkan utifrån. Nya testamentet uppmanar inte Jesu efterföljare att bara stöda andra kristna utan alla som behöver vår hjälp – till och med ovänner, främlingar och fiender.

Marika Björkgren-Thylin

MARIKA BJÖRKGREN-THYLIN CHEF FÖR SVENSK SERVICE

Det här numret av Mission har förverkligats med hjälp av projektmedel från Utrikesministeriet. Åsikterna i tidningen representerar inte nödvändigtvis ministeriets officiella linje.

4

HEMMA IGEN

Nyligen hemkomna Mia och Ben Westerling funderar på Nepals framtid. Nepals daliter får ett nytt liv tack vare de kristnas insats - samtidigt begränsas religionsfriheten.

8

HONUNG GER KRAFT I NEPAL

Bikupans surr gör Devaki Duwadi glad – nu kan hon försörja sig!

10

”KYRKAN ÄR EN LIVLINA FÖR MÅNGA I TAIWAN”

Så säger Christina Harald efter sin missionspraktik via Felm volonteer. Läs mera om hennes upplevelser!

14

RIIKKA GÅR HOPPETS VÄG I COLOMBIA

Riikka Leskinen har träffat kvinnor och män som överlevt inbördeskriget. Riikka delar med sig av hoppfulla glimtar från Colombias regnskog.

16

UTJÄMNINGEN GER EN NYSTART

Colombias sex miljoner interna flyktingar saknar mark och möjlighet att försörja sig. Årets Utjämningskampanj hjälper dem överleva.

22

MIN MISSION STARTAR IGEN

Välkommen på kurs i Helsingfors.

ÖGONBLICKET

Kaffepaus med Zinet Ali i Etiopien. Möt Etiopiens kraftkvinnor på sidorna 20-21. Foto: Ari Vitikainen

”Så som jag har älskat er, skall också ni älska varandra”

Joh. 13:34

”Kyrkan har alltid klarat sig”

TEXT: JOANNA LINDÉN-MONTES

Mia och Ben Westerling är hemma igen. Vi sätter oss ner vid deras köksbord och ser tillbaka på året som gått – ett av Nepals svåraste.

Först av allt bjuder Mia och Ben på jultårter. ”Vi tar igen alla finska jular vi missat”, skrattar de. Augustisolen tittar in genom köksfönstret och en mild sjöbris letar sig in. Kontrasten är enorm: människomyllret på Kathmandus dammiga, färggranna gator har bytts ut mot lugna, tysta skogsvägar i Nordsjö, Helsingfors.

När vi träffas har det gått dryga två månader sedan paret Westerling packade ihop och avrundade fyra års arbete i Nepal. Sommaren har varit fylld av program: deras fyra vuxna barn, varav två bosatta utomlands, har varit hemma på besök.

Ben har nu gått i pension. Han ser fram emot en höst med församlingsbesök tillsammans med Mia – paret kommer att besöka sina tio understödsförsamlingar. Mia jobbar också en del på Finska Missionssällskapets kansli.

VANA MED KRISER

Folket i Nepal har genomlevt ett kaotiskt år med både naturkatastrofer och politisk tumult. Det har Mia och Ben också fått erfara. Det har dessutom varit mycket stor osäkerhet kring Finska Missionssällskapets projektavtal och missionärernas visum. Den här osäkerheten gäller de flesta internationella medborgarorganisationer i landet.

”Men vi klarade utmaningarna. Vi kommer ihåg hur det var på 80-talet i Nepal, då de kristna förföljdes. Vi kunde jämföra med tidigare kriser och tänkte att det nog blir bättre”, säger Mia.

”När man lever under såna här förhållanden är det lätt att överlämna allt i bön”, tillägger Ben.

Arbetet fick en ny vändning våren 2015 efter de kraftiga jordbävningarna. ”Vi är otroligt stolta över våra samarbetsorganisationer, som gjorde det bästa av situationen. Det var fint att se hur snabbt nödhjälpen nådde fram och hur mycket den psykosociala hjälpen uppskattades”, säger Mia.

Däremot har statens nödhjälp och återuppbyggnadsprogram så gott som stampat på stället.

Efter att Nepal antog en ny grundlag inleddes en handelsblockad på gränsen till Indien, som ledde till svår bränslebrist.

”Oftast saknades elektricitet och alla gasspisar gick på sparlåga. Kathmanduborna lagade mat utomhus med vedeldning. Många restauranger och hotell stängde under handelsblockaden. Köerna för en halv gasflaska var kilometerlånga”, säger Mia.

”För vår del var det svårt att tvingas lämna bort många fältresor under de månader det inte fanns bensin. Chaufförerna kunde köa i flera dygn för att få några liter bränsle”, säger Mia.

Tack och lov hade den akuta nödhjälpen nått fram före handelsblockaden inleddes. ”Men själva återuppbyggnadsarbetet dröjde. Dels på grund av logistiken, dels på grund av byråkrati”, tillägger de.

NY KRIMINALLAG DRABBAR KRISTNA

De kristna i Nepal möts ibland av trakasserier och utfrysning, både av grannar, familjemedlemmar och på arbetsmarknaden. Nu har deras situation förvärrats ytterligare.

Förra hösten utropades Nepal till en

så kallad sekulär stat. Hinduismen har ändå en särställning i grundlagen. Just nu förbereds en ny kriminallag enligt vilket det i praktiken är förbjudet att driva verksamhet som kan leda till att någon byter religion. ”Det ges mycket utrymme för fri tolkning i tillämpningen av lagen”, säger Mia och Ben. Straffet är fem års fängelse och höga böter.

En av Finska Missionssällskapets samarbetspartner, som jobbar med söndagsskolarbete, har redan upplevt att verksamhetsmöjligheterna håller på att begränsas.

Organisationen ordnade en traumakurs för elever, föräldrar och lärare i två skolor för att hjälpa eleverna handskas med rädslan efter jordbävningen. Vid kursens slut fick de som ville ta med sig ett litet häfte med berättelsen om hur Jesus stillade stormen. Polisen fick nys om detta. Åtta personer arresterades - fyra från sällskapets samarbetsorganisation, de två kristna rektorerna och den lokala pastorn.

”Polisen beslagtogs datorerna och personliga biblar. Personerna hölls i polis häktet i nio dagar. Det här skedde i början ▶

Mia och Ben Westerling utanför kontoret i Kathmandu. Finska Missionssällskapet når de fattigaste. FOTO JOANNA LINDÉN-MONTES

► av juni och efter det har alla kallats till förhör två gånger och ett nytt förhör väntas”, berättar Mia och Ben.

”Lokala kristna förde mat till häktet varje dag och det räckte till poliserna också. Vid frigivningen skrattade poliserna och sa att de kommer att magra nu då besöken upphör”, säger Mia med ett leende.

DALITERNA UTMANAR

Den politiska vilja i Nepal som vill göra

landet till en hinduisk stat får uppbackning av Indien.

”Man undrar ju varför makthavarna är så rädda för kristendom?”, säger Ben och fortsätter: ”Kyrkan behandlar alla lika. De kristna ger daliterna, som tillhör den lägsta kasten, självförtroende och makt över sina liv”.

Mia håller med. ”De daliter som blir kristna är i sin tur otroligt frimodiga. De vågar gå över gränser och förändrar samhället då de får en känsla av att de duger.”

Daliterna, en dryg femtedel av Nepals befolkning på snart trettio miljoner människor, utgör en stor folkmassa som kan utmana samhällets översta krets.

”Eftersom kristenheten står för jämställdhet är eliten rädd för att mista sina fördelar och att det gamla kastväsendet ska ställas på ända”, tillägger Ben.

”Men vad kan staten göra? Det finns cirka 1,5 miljoner kristna redan i Nepal. Kyrkan har alltid klarat sig, vem kan stoppa den?”, säger Ben.

VISSTE DU?

- Ben Westerling är utbildad klasslärare och har arbetat som rektor samt vid Fontana Media.
- Maria (Mia) Westerling är utbildad sjuksköterska/diakonissa och har arbetat sedan 1997 som byråsekreterare vid Finska Missionssällskapet.
- Paret har arbetat för Finska Missionssällskapet i Nepal i två omgångar. Åren 1982-1990 arbetade de på Gandaki Boarding School i Pokhara. Ben ansvarade då bland annat för stipendielevverksamheten. Mia arbetade med skolhälsovård samt undervisning i hälsofostran.
- Åren 2012-2016 var Ben regionchef för Finska Missionssällskapets arbete i Nepal och Pakistan. Mia var koordinator för det kyrkliga arbetet och informatör.

Staffetpinnen har gått vidare till Elina och Juha Lind (till höger), som talar flytande nepalesiska och tidigare jobbat för Finska Missionssällskapet i Nepal. **FOTO PRIVAT**

TACK TILL ALLA UNDERSTÖDARE

”Ett jättestort tack till alla er som bett för oss och stött vårt arbete i Nepal! Ett speciellt tack till våra understödsförsamlingar Pernå, Borgå, Sibbo, Esbo, Kimitoön, Matteus, Närpes, Pedersöre, Jakobstad och Nedervetil församlingar. Likaså ett stort tack till de församlingar som understöder våra utvecklingsprojekt och fadderbarnsgrupper!”, hälsar Mia och Ben.

På cykeltur till jobbet. Mia och Ben vande sig vid trafiken i miljonstaden Kathmandu. **FOTO** JOANNA LINDÉN-MONTES

Mia var med om utbildning för söndagsskollärare i bergen. Organisationen som ordnar utbildningarna har drabbats av den nya kriminallagen. **FOTO** MIA WESTERLING

BARNENS BANK HJÄLPTE KYRKANS SKOLOR I PAKISTAN

Under sommaren fick Mia och Ben besök av Nadeem Gill, ekonomiansvarig vid Pakistans förenade kyrka i Peshawar. Ett kärt återseende för Ben, som under Kathmanduåren också koordinerade Finska Missionssällskapet verksamhet i Pakistan.

”Kyrkan i Pakistan tackar för allt stöd och framför allt all förbön under de svåra åren med terrordåd mot kyrkor och kristna. Kyrkans skolor är speciellt tacksamma för den materiella hjälpen. De fick hjälp med att bygga skyddsmurar för att kunna skydda sig mot terrordåd. Fortsätt be för Pakistan”, säger Ben.

St Johns School i Peshawar stifts stöds av Finska Missionssällskapet. Skolan har 350 elever. **FOTO** ANNI SUHONEN

TEXT OCH FOTO: JOANNA LINDÉN-MONTES

Surr i bikupan ger klirr i kassan

PRAKASH DHAKAL GLÄNTAR PÅ LOCKET TILL BIKUPAN HEMMA HOS 22-ÅRIGA DEVAKI DUWADI I DHADING, NEPAL. DEVAKI STÅR STOLT BREDVID OCH FÖLJER MED NÄR PRAKASH PLOCKAR UT EN TJOCK HONUNGSKAKA.

22-åriga Devaki föddes med Downs syndrom. Hon är uppvuxen i fattigdom inom Nepals lägsta kast, daliterna. Den enkla bikupan har gett henne sysselsättning och utkomst.

”När jag säljer honungen får jag pengar så jag klarar mig. Jag kan köpa mat själv!” säger hon stolt.

Honungen säljs för 800 nepalesiska rupees (cirka 7 euro) per kilogram. En betydande summa för Devaki, som bor i ett litet hus på landsbygden i Dhading tillsammans med sina två syskon och några släktingar.

Devaki saknar yrkesutbildning. Hon berättar att hon lämnade skolan eftersom hon inte trivdes bland de andra eleverna.

”Ingen förstod mig. Men jag är glad nu! Jag är bra på att jobba med bin”, skrattar hon.

Eftersom Devaki nyligen startat upp sin biodling har hon ännu en del att lära sig, till exempel hur ofta man ska tömma den på honung.

Projektet är en del av Forward Lookings arbete i Nepal. Målet är att unga med funktionshinder ska få sysselsättning, utkomst och en meningsfull tillvaro. Verksamheten stöds av Finska Missionssällskapet.

”De funktionshindrade är själva med och planerar hur allt ska gå till. Bikuporna klarade också jordbävningarna förra våren. Vi är glada över att det gått så bra”, säger Prakash Dhakal, Finska Missionssällskapets rådgivare för arbetet bland funktionshindrade i Nepal.

> FÖRRA ÅRETS UTJÄMNINGSKAMPANJ STÖDDE
FUNKTIONSHINDRADES RÄTTIGHETER. TACK FÖR DIN GÅVA!

Bild 1. Devaki Duwadi bor i en fattig by i bergsregionen Dhading. Hon kan försörja sig tack vare honungen.

Bild 2 och 3. Missionär Prakash Dhakal (i mitten) inspekterar bikupan tillsammans med Devaki Duwadi.

PRAKTIKPLATSEN GAV NYA INTRYCK

TEXT: CHARLOTTE STEFFANSSON

"Jag skulle absolut rekommendera praktiken
åt andra", säger Christina Harald. **FOTO PRIVAT**

Christina tillsammans med sina elever. Kyrkans engelskaundervisning är omtyckt på landsbygden. **FOTO PRIVAT**

År 2015 var ett händelserikt år för **Christina Harald**. Under våren gick hon kursen Min Mission i Nykarleby med sikte på att få åka ut som volontär via Finska Missionssällskapet. Bara några månader senare landade hon i Taiwan, beredd att inleda en tre månaders praktikperiod.

”Jag har alltid varit intresserad av mission och biståndsarbete. Orättvisor och fattigdom i världen är någonting som verkligen griper tag i mig”, berättar Christina.

Efter tjugo år i Sverige och England, en praktik i Colombia via Ungdom med Uppgift och ett projektbesök i Nairobi är Christina van vid att vistas utomlands.

”Jag valde Taiwan främst för att **Carola Salo-Back** och **Lars Back** var där. De var min församlings missionärer, så jag hade träffat dem tidigare. Dessutom tyckte jag att Taiwan lät som ett intressant land”, förklarar hon.

UNDERVISADE ENGELSKA

Det var även Carola som blev Christinas handledare under praktiken.

”Det var en förmån att få ha Carola som handledare, eftersom hon har en så gedigen erfarenhet av missionsarbete. I vardagen jobbade jag ändå mest med den lokala prästen Selma. Det var mycket givande och gav mig en inblick i den taiwanesiska

kulturen”, berättar Christina.

Praktikuppgifterna var av varierande slag. En kort tid innan Christina anlände hade Selma grundat engelskagrupper i kyrkan i byn Mantzhou, och var mycket tacksam över att få hjälp med undervisningen.

”Alla läser engelska i Taiwan, men speciellt ute på landsbygden har föräldrarna sällan de kunskaper som behövs för att hjälpa barnen med hemläxorna”, förklarar Christina.

Engelskalektionerna för fem- till nio-åringar hörde till hennes största upplevelser i Taiwan. ”Selma insåg värdet av undervisning och ville att kyrkan skulle göra en skillnad i byn. Hon såg det som kyrkans uppgift att både predika evangelium och på andra sätt vara till välsignelse för byborna”, säger Christina.

KYRKAN - EN LIVLINA FÖR INVANDRARE

Christina fick även möjlighet att delta i arbetet som kyrkan gör bland filippinska kvinnor som gift sig i Taiwan.

”Den filippinska gruppen ger kvinnorna möjlighet att träffas, prata sitt eget språk med varandra, uppmuntra varandra och dela sin tro. De är oftast kristna, medan deras män är taiwanesiska buddhister. Jag förstod att gruppen verkligen var en livlina för de här kvinnorna.”

CHRISTINA HARALD

- Bor i Nykarleby
- Utbildad socialarbetare, jobbar på social- och hälsovårdsverket i Jakobstad
- På praktik i Taiwan oktober 2015-januari 2016

I Finland har Christina främst jobbat med funktionshindrade människor och hon fick även möjligheten att göra detta i Taiwan. Hon besökte bland annat en grupp i församlingen Shr Chuan i storstaden Kaoshiung.

”Gruppen bildades för 20 år sedan i Shr Chuan och var då den enda församlingen i miljonstaden som satsade på personer med funktionshinder. De körde runt och hämtade upp funktionshindrade med en anpassad bil. I andra kyrkor kände de sig inte välkomna. Situationen har förbättrats mycket sedan dess, och personer med funktionshinder är numera också välkomna till andra kyrkor”, berättar Christina.

Väl hemkommen är Christina fortfarande inspirerad av sin praktikupplevelse, och kan även tänka sig att åka ut som missionär i framtiden.

”Det positiva var att jag fick se med egna ögon hur det går till i praktiken, och att missionärer är helt vanliga människor med både styrkor och svagheter. Jag skulle absolut rekommendera praktiken åt andra”, avslutar Christina.

> VILL DU OCKSÅ ÅKA PÅ PRAKTIK? GÅ KURSEN MIN MISSION OCH ANSÖK SEDAN TILL VÅRT PROGRAM FELM VOLUNTEER. LÄS MERA PÅ SIDAN 22.

GLIMTAR FRÅN TANZANIA

FOTO: KATRI KUUSIKALLIO

TEXT: KATRI KUUSIKALLIO / JOANNA LINDÉN-MONTES

EN MASSAJKVINNA MED AMBITIONER

Upendo Mwendi är den första massajkvinnan i Morogoro, Tanzania, som inlett studier i församlingsarbete. Upendo studerar nu till evangelist och koordinator för kvinnoverksamhet i Mwanza. Studierna kommer att finansieras genom fadderstöd från faddrar i Finland. Ett stort tack till faddrarna!

LESTINO RÄDDAR FLICKOR FRÅN KÖNSSTYMPNING

Massajledaren **Lestino Kilindi** har räddat många flickor från könsstympning i Morogoro, Tanzania.

”Jag berättar om hur skadlig och plågsam traditionen är”, säger Lestino, som påverkat både beslutsfattare och familjer.

För ett år sedan bestämde massajledarna i Morogoro att könsstympning av flickor ska upphöra i varje by. Den lutherska kyrkan i Tanzania och Finska Missionssällskapet sammankallade till det historiska mötet.

Sedan dess har flickornas rättigheter blivit ett vanligt samtalsämne bland massajledarna.

”I år höll vi ett nytt möte för att utvärdera situationen. Männen har accepterat att de kan gifta sig med kvinnor som inte blivit omskurna. Mammorna har i sin tur slutat föra traditionen vidare till sina döttrar”, säger Lestino.

Könsstympning är förbjuden i lag i Tanzania. Trots det görs ingreppet i smyg på allt yngre flickor.

BAKARI BLEV EN FÖREBILD

Förr satt funktionshindrade 26-åriga **Bakari Juma** hemma sysslöslös. Bakaris liv förändrades när han för några år sedan fick hjälp av en stödgrupp i byn Mkuzi, Tanzania. Han lärde sig läsa, började föda upp kossor, hjälpa sin familj och verka som stödlärare för andra barn. Nu gör han hembesök till andra funktionshindrade unga tillsammans med sin lärare. Hans familj är stolt. Bakari är glad över den förändring han åstadkommer.

”Vi vill visa att personer med funktionsnedsättning är till glädje och nytta i samhället”, säger **Maria Kumburu**, koordinator för outreach-programmet bland funktionshindrade och utvecklingsstörda.

50 000 EURO TILL BURUNDISKA FLYKTINGAR I TANZANIA

Oroligheterna i Burundi har lett till en storskalig flyktingkris. Över 250 000 burundier har flytt sitt hemland. I Tanzania bor det 140 000 burundier i flyktinglägren i landets västra delar. Nya flyktingar anländer varje dag.

Finska Missionssällskapets långvariga partner Tanganyika Christian Refugee Service, TCRS, har sedan krisen utbröt hjälpt de burundiska flyktingarna. Arbetet görs i samarbete med Tanzanias regering och FN. Missionssällskapet har skickat 50 000 euro i nödhjälp. Pengarna används bland annat till förbättring av vattenförsörjningen, renhållningen och hygien i flyktinglägren Nduta och Mtendeli. TCRS ger också materiell hjälp och psykosocialt stöd.

”De största utmaningarna i lägren är tillgången på rent vatten och matlagningen. Vattenförsörjningen borde öka i samma takt som tillströmningen av människor till lägren”, säger projektkoordinator **Terry Raphael**.

Finska Missionssällskapet beviljade även förra hösten 50 000 euro för krishjälp bland flyktingar i Tanzania.

TEXT: RIIKKA LESKINEN

På hoppets väg

– Om fred, förlåtelse och framtid i Colombia

Rosa tänder ett ljus i kyrkan för dem som dog i folkmordet i Bojaya. Finska Missionssällskapet stöder fredsarbetet i området tillsammans med Lutherska världsförbundet. **FOTO** RIIKKA LESKINEN

Jag har vistats i Colombia ett halvt år. Jag har förundrats, ibland våndats och ibland glatt mig. Jag har vandrat i städer, djungler, berg och floder.

Jag har sett hur en liten indianpojke koncentrerar sig på sina skoluppgifter, hur indiankvinnor lär sig rena regnvatten. Jag har sett hur kvinnor på landsbygden kämpar för att bearbeta sin sorg, hur afrocolombianska män kämpar för att försörja sina familjer, och hur en flod över natten sköljde bort en hel bys skörd, som skulle livnära människorna ett helt år.

Jag har mött människor som levt mitt i våldet hela sitt liv, människor, som tvingats lämna sina hem och bosättningar många gånger. Jag har pratat med människor, som förlorat allt på grund av inbördeskriget; sina anhöriga, sina hem, sin by och sin utkomst. Jag har sett människor, som inte alls berörts av kriget. Människor som inte bryr sig.

Men jag har också sett människor, som varje dag kämpar för en bättre värld.

Unga, som åker iväg som volontärer till isolerade områden för att trygga utbildning och hälsovård. Yrkeskunniga människor som riskerar sina liv och sin hälsa för att tjäna de mindre lyckligt lotade. Människor som dag för dag kämpar mot korruption, våld och ojämlikhet.

Jag har hört hur människor, som förlorat allt, förlåtit. Jag har sett hur människor som saknar allt fortsätter kämpa. Människor, som tror, hoppas och älskar. Människor som inte äger någonting, men värdesätter livet.

ÄNTLIGEN ETT FREDSAVTAL

Man skulle kunna tro att människor och världen inte ändras så värst mycket på ett halvt år. Men vid närmare anblick förändras allting konstant. Colombias regering och FARC skrev under ett fredsavtal sommaren 2016. Sedan dess har många saker hänt i landet. Fredsfostran har inletts. Tidningar, tv-kanaler och sociala medier är fyllda av budskap om fred och

vad ett liv i fred betyder för individen och samhället. Äntligen talar man om hur alla colombianers mänskliga rättigheter måste uppfyllas.

Regeringen har arbetat med en landreform i samband med fredsavtalet. Målet är att alla jordbrukare ska garanteras tillräckligt med mark för att kunna försörja sig. Regeringen vill speciellt hjälpa de interna flyktingarna, samtidigt som kampen mot korruption intensifieras. Man har börjat undersöka krigsbrott och ställer de skyldiga inför rätta.

VEM SKA BYGGA UPP LANDET?

Majoriteten av colombianerna hoppas att fredsavtalet blir en lösning på många av problemen i landet. Trots det präglas stämningen av förvåning och misstro. Många frågar sig vem som ska bygga upp landet igen, och hur det ska gå till. Fredsavtalet är underskrivet, men råder det fred i landet?

Reaktionerna är inte obefogade. Det

över 50 år långa kriget har delat folket i två läger, inte bara politiskt. Landets befolkning är tudelad: de som lidit av krigets terror på landsbygden och de som levt i fredliga förhållanden i städerna, de som levt i fattigdom och förlorat sina barn i kriget och de som levt i rikedom, oberörda av våldsamheterna.

Stadsborna, speciellt överklassen, känner inte till kriget på landsbygden. De är ofta helt ovetande om morderna på människorättsaktivister, minoffren, barnsoldaterna, hungersnöden, de förlorade skördarna och de interna flyktingarnas vanda.

I detta tudelade samhälle är bristen på förtroende den största utmaningen för en hållbar fred. Folket litar inte på regeringens löften om en mera demokratisk stat. Gerillan litar inte på regeringstruppernas löften om vapenvila. Folket på landsbygden litar inte på att våldet ska upphöra och regeringen litar inte på att gerillan ska lägga ner sina vapen.

KRIGET DRABBADE DE FATTIGA

Det saknas poliser och fungerande rättsväsende i de områden som kontrollerats av gerillan. Hälsovård, skolor och grundläggande service som avfallshantering saknas också. När gerillan nu lämnar dessa områden är frågan vem som tar makten i väntan på att staten bygger upp nya system?

Kvar finns de paramilitära trupperna, som försvarar dem som har råd att betala. De verkar ofta tillsammans med stora bolag eller drokarteller. De senaste åren har paramilitära styrkor fått mera makt på områden som förr kontrollerades av gerillan. De mördar, torterar och skrämmer bort befolkningen för att ta över marken.

Hur ska befolkningens lidande kompenseras? Hur ska krigsförbrytarna straffas? För att folket ska kunna förlåta måste de känna att fredsprocessen tas på allvar. De måste få en försäkran om att krigets fasor

aldrig kommer att upprepas.

För en hållbar fred krävs också ett enat folk. Medborgarorganisationerna och kyrkorna har en viktig uppgift i det här arbetet. De skapar förtroende mellan folk. De kan också övervaka att fredsprocesserna förverkligas i praktiken. De försvarar de svagaste och kämpar mot orättvisor.

En hållbar fred i Colombia kräver god vilja och internationellt stöd. Nu måste regeringen skapa nya arbeten och utbildning för dem som vuxit upp mitt i våldet och bara lärt sig att föra krig. Offren måste kompenseras och återfå den mark de förlorat.

KYRKORNA MED I BYBORNAS NÖD

Den katolska kyrkan i Chocó stift har jobbat för fred i över 30 år. Kyrkan har stött lokalbefolkningen under inbördeskrigets alla fasor. Kyrkans personal har varit närvarande hela tiden och aldrig flytt fältet. Tack vare dem har lokalbefolkningen fått mat och skydd under sådana tider då hjälparbetare inte fått vistas i området. I dagsläget samarbetar den katolska kyrkan med den lutherska i olika utvecklingsprojekt.

Katolska nunnor och lutherska hjälparbetare finns alltid närvarande i området. De lever i byarna och rör sig konstant mellan dem. Tillsammans ordnar de kurser i de allra fattigaste byarna. De hjälper folket organisera sig för att kräva sin rätt och försvara sin mark. De ger afrocolombianerna nödhjälp och når urfolken när naturkatastrofer, till exempel översvämningar, inträffar.

Byborna kommer till kyrkorna för att få andligt stöd och konkret hjälp. De katolska prästerna och nunnorna samt den lutherska kyrkan har hjälpt människor att finna försvunna anhöriga. De har försvarat de mänskliga rättigheterna, hjälpt till att anhålla om markrättigheter och hjälpt byborna överleva nödår. Kyrkorna vill förkunna i ord och handling, göra gott. Vi tror på en Gud, som alltid står på de svagas sida.

FARC BAD OM FÖRLÅTELSE

För 14 år sedan bombade gerillarörelsen FARC den lilla kyrkan i byn Bojaya, Chocó. 78 personer omkom i attentatet. Rosa (på bilden uppe till vänster) var en av de få som överlevde.

"Efter att ha varit omtöcknad av sorg i tre månader bestämde jag att mitt liv inte kan fortsätta så här. Jag ryckte upp mig och bestämde mig för att inte slösa bort mitt liv. Jag beslöt mig för att förlåta och bli en bättre människa", säger Rosa, som förlorade flera anhöriga.

Byn återuppbyggdes på en annan plats. Byborna startade en förening som krävde en officiell ursäkt av FARC. I december 2015 bad representanter från FARC om förlåtelse genom att delta i en minnestund i den renoverade kyrkan. Det var första gången gerillarörelsen offentligt bad om ursäkt.

"Det är viktigt att de ansvariga erkänner sina misstag och bär ansvar. Utan sanning och rättvisa kan vi inte gå vidare", säger Rosa.

Finska Missionssällskapet stöder Lutherska världsförbundets arbete i Bojaya.

Visste du? Det finns en hel generation i Colombia som aldrig upplevt fred. Över 6 miljoner människor har drivits på flykt inom landet och över 220 000 har dött.

PROFIL Riikka Leskinen

- Informatör i Raisio församling, just nu tjänstledig.
- Har verkat ett halvår som Finska Missionssällskapets volontär i Colombia, där hon skött informatörsuppgifter på Lutherska världsförbundets kontor i Bogota.
- Inledde en ny praktikperiod i augusti. Arbetar nu som informatör på den lutherska kyrkans kontor i Colombia.

Texten översattes och sammanställdes av Joanna Lindén-Montes på basen av Riikkas blogginslag på toivontie.wordpress.com

Största delen av u-ländernas fattiga bor på landsbygden och är beroende av jordbruk. Marken ger dem ett hem, mat och ett sätt att försörja sig. Största delen av de fattiga har i praktiken ändå inte tillräckligt med odlingsareal eller ingen jord alls.

– Det finns många orsaker till jordlösheten: bristande eller diskriminerande lagstiftning, väpnade konflikter, miljökatastrofer eller markstöder utförda av storföretag, berättar **Katri Leino-Nzau**, Finska Missionssällskapets chef för utvecklings-samarbete.

Om marken tas över olagligt eller om till exempel klimatförändringar och torka gjort marken obrukbar, måste människorna arbeta åt andra för oskäligt låga löner. Många blir flyktingar i sitt eget hemland eller söker sig till andra länder. Detta leder till rotlöshet och otrygghet.

Jordlöshet drabbar speciellt minoriteter och kvinnor.

– I många länder har kvinnorna ingen äganderätt till sin mark, även om kvinnorna utför en stor del av arbetet på åkrarna och producerar upp till 60-80 procent av maten. Det kan vara omöjligt för en kvinna att själv äga mark, utan sin man eller andra manliga släktingar. Kvinnors rätt att ärva eller köpa mark är också begränsad, påpekar Leino-Nzau.

EN EGEN JORDPLÄTT ÄR ETT LIVSVILLKOR

TEXT: LEA PAKKANEN OCH MINNA HAVUNEN

UT JÄM NING.fi

Colombias interna flyktingar kan inte försörja sig utan egen mark att odla. Afrocolombianerna i Chocós regnskogar hör till de värst drabbade. **FOTO MEERI KOUTANIEMI**

MARKTVISTER EN AV ORSAKERNA TILL KONFLIKTEN I COLOMBIA

I augusti 2016 undertecknade Colombias regering och FARC-gerillan ett historiskt fredsavtal. Mer än sex miljoner människor har tvingats fly de väpnade styrkorna och lämna sina hem och sina åkrar under konflikten, som pågått i mer än 50 år. Speciellt afrocolombianerna och urfolken har lidit av konflikten.

Orättvis markfördelning och fattigdom på landsbygden var några av orsakerna till att den väpnade konflikten uppstod. En procent av markägarna äger över hälften av odlingsarealen i landet. Över 70 procent av invånarna är småbrukare som äger bara knappa 10 procent av den odlingsbara marken. Över hälften av

hushållen på landsbygden lever i fattigdom.

Det är inte bara den väpnade konflikten som drivit människorna från sina hem. Många mister också sin mark på grund av de markstölder som utförs av storbolag, som till exempel energi- och gruvbolag. Nästan åtta miljoner hektar har övertagits olagligt.

– I Colombia hjälper Finska Missionsällskapet genom att stöda och skydda de människorättskämpar som driver invånarnas markrättigheter. Vi förbättrar invånarnas möjligheter till bättre inkomster genom att utveckla odlingsmetoderna och ge människorna nya utkomstmöjligheter, berättar Katri Leino-Nzau.

INGEN ODLINGSMARK, INGEN MAT

Jose Adán från Colombia vet hur det känns att sakna både hem och åkrar. Tillsammans med sin familj blev han tvungen att fly då FARC-gerillan och paramilitära styrkor drabbade samman i hans hemby. I åtta månader var familjen på flykt.

– Jag och min fru har aldrig pratat med våra barn om det som hände. Det var en svår tid. Vi svalt eftersom vi tidigare hade

levt på att odla bananer. Som flyktingar måste vi köpa vår mat, berättar Jose.

Nu bor familjen nära sin förra hemby, i bostadsområdet Bellavista. Joses högsta önskan är att hans två- och fyraåriga pojkar skall få gå i skola. Det skulle rädda deras framtid.

**BELLAVISTA
QUIBDO**

Jose Adán hoppas att hans söner (på bilden) ska få studera och skaffa sig yrkesutbildningar.
FOTO MEERI KOUTANIEMI

JORDLÖSA PÅ GRUND AV KONFLIKTEN

Maricela Garcia Cordoba är en av de sex miljoner interna flyktingar som finns i Colombia. Kriget har tvingat människorna att fly striderna och lämna sina hem.

– Det svåraste i en flyktings liv är att börja om från början. Jag blev tvungen att lämna mina odlingar och all min egendom, säger Maricela.

I Colombia vill man inte anställa flyktingar. Maricela har jobbat tio år i en restaurang som drivs av en kvinnoorganisation. Organisationen får stöd av Finska Missionssällskapet.

– På grund av den pågående konflikten kan vi inte återvända till vår hemby. Nu gör jag allt för att mina barn ska få en bättre framtid, berättar Maricela.

Maricela och hennes pojke Ferdinand är interna flyktingar i Colombia. FOTO MEERI KOUTANIEMI

SÅ HÄR NÅR DIN HJÄLP FRAM:

- 10 € en jordbrukshacka
- 20 € utbildning om markrättigheter
- 30 € ett lån till en kvinnlig företagare
- 50 € en vattenpump

Delta i kampanjen på www.utjämning.fi eller gör en inbetalning till följande konto:

IBAN: FI38 8000 1400 1611 30, **BIC:** DABAFIHH.
Skriv UT2016 i meddelandefältet.

Tack för din gåva!

80% ÄR BEROENDE AV JORDBRUK

EN JORDPLÄTT ÄR OERHÖRT VÄRDEFULL

Projekt kvinnokraft

TEXT: SARI LEHTELÄ

Zebebu Ayalew (till höger) tillsammans med sin dotter utanför deras hem. FOTO ARI VITIKAINEN

DE HÄR KVINNORNA KOMMER ATT FÖRÄNDRAS HISTORIEN, ÅTMINSTONE PÅ SIN HEMORT HÄR I NORRA ETIOPIEN. SÅ TÄNKER JAG NÄR JAG HÖR KVINNORNAS BERÄTTELSE. VI HAR SATT OSS NER FÖR ATT DRICKA KAFFE BRYGGT PÅ NYROSTADE KAFFEBÖNOR.

De tjugo kvinnorna utstrålar mod och självförtroende. De har på eget initiativ grundat caféer och egna odlingar.

”Utbildningen vi fått har varit till stor nytta. Vi har lärt oss att läsa och räkna, odla nya grönsaker, laga näringsrik mat och ta hand om vår hygien och hälsa”, säger **Zehabu Arragow**.

”Vi har lärt oss att spara och få utkomst”, tillägger **Taye Segede**.

Många tycker att ett av de viktigaste resultaten är samhörigheten: kvinnorna har blivit vänner och får stöd av varandra.

”Vi har slutat att grubbla och sörja ensamma”, säger **Mulu Mellese**.

Zebebu Ayalewi (på bilden ovan) tycker

att det viktigaste är att kvinnornas självförtroende har stärkts.

”Nu känner jag till mina rättigheter och vågar stå upp för dem”, säger Zebebu, som vågat stå på sig och kämpa för sin egen dom då hon skilde sig. Nu odlar hon teff, majs och maniok. Hon har lärt sig föda upp lamm till försäljning. Hon har byggt ett hus tack vare inkomsterna och hjälpt sina vuxna barn att klara ekonomin. Hon har också betalat vårdavgifterna för ett barnbarn som varit intaget på sjukhus för hjärtfel.

Zebebu berättar att hon blev bekant med Mekane Yesus-kyrkans hjälparbete under den stora hungersnöden 1984. Hon

gick med i projektet för fem år sedan.

Projektkoordinator **Million Taddese** berömmar kvinnorna.

”Det lönar sig att investera i kvinnorna och utbilda dem. All utveckling börjar med kvinnor! Pengarna de tjänar kommer hela familjen till godo.”

90 000 HAR FÅTT HJÄLP

År 2007 startade Finska Missionssällskapet och Dessie stift inom Mekane Yesus-kyrkan ett stort projekt för att hjälpa kvinnor att förbättra sina familjers utkomst.

Modellen är enkel och effektiv: kvinnorna kommer på fötter genom

utbildning, startpeng och donerade lamm. Kvinnornas självförtroende stärks.

Sammanlagt 90 000 personer har fått hjälp tack vare projektet. I området Sirinka-Mersa har över 17 000 kvinnor deltagit i utbildningar och stödprogram. Kvinnorna har organiserat sig i grupper på 10-20 personer. Våren 2016 var 1 114 kvinnor aktiva i 82 olika grupper.

EN LÅNG VÄG TILL JÄMSTÄLLDHET

En kvinnas liv är hårt i Etiopien, speciellt på landsbygden, där allt hushållsarbete och all barnskötsel är kvinnornas ansvar. Dessutom ska de hämta vatten och skaffa ved.

Kvinnorna anses inte lika mycket värda som männen. Urgamla seder förändras långsamt. I städerna är utvecklingen snabbare: i urbana miljöer har kvinnorna mera frihet och är mera jämställda.

Finska Missionssällskapet har arbetat med att förbättra kvinnornas ställning i Etiopien sedan 1968. Arbetet har gjorts i nära samarbete med kvinnorna och den lokala kyrkan.

Taye Segede har blivit självförsörjande tack vare projektet. FOTO ARI VITIKAINEN

Över 17 000 kvinnor har fått utbildning med stöd av Finska Missionssällskapet. FOTO ARI VITIKAINEN

PÅ PRAKTIK UTOMLANDS? GÅ KURSEN MIN MISSION!

Vill du lära dig mer om mission? Funderar du på din egen plats inom missionen? Är du intresserad av att åka utomlands på praktik? Ta chansen och gå kursen Min Mission under våren 2017!

Under kursen får du möjlighet att bredda och fördjupa din kunskap om nutida internationellt missionstänkande. Du får aktuell information och undervisning om andra länder, religioner och kulturer. Tillsammans funderar vi på frågor kring kulturmöten och -krockar. Vi diskuterar också mission i hemlandet, möten med invandrare och vad det innebär att vara sändare på hemmaplan. Under kursen får vi dela tankar och funderingar, inspirera och inspireras av varandra.

Efter genomgången utbildning har du möjlighet att ansöka om praktikplats i något av de länder där Finska Missionssällskapet jobbar.

Tid och plats:

10-12.2.2017, Lärkkulla
31.3-2.4.2017, Finska Missionssällskapet, Helsingfors
5-7.5.2017, Finska Missionssällskapet, Helsingfors

Kostnader:

Kursavgift inklusive kost och logi: 250€. Login i Helsingfors ordnar kursdeltagarna själva.

Ta kontakt med Charlotte Steffansson för mer information om kursen, tfn 020 7127 282 eller charlotte.steffansson@finskamissionssallsskapet.fi

Foto: Wilhelmsfoto

”Vi funderade lite över kursen och kom fram till att vi ville delta för att se vad mission egentligen går ut på. Vi fick svar på många funderingar och tankar. Vi tyckte kursen var väldigt intressant och lärorik, och det var kul att få träffa nya människor. Vi trivdes och kan varmt rekommendera kursen!”

Rasmus och Sofia Libäck, deltagare 2015-2016

Text: Charlotte Steffansson

ETIOPIEN BEHÖVER MERA HJÄLP

Etiopien upplever just nu den värsta torkan på tiotals år. Regnet som människorna så enträget väntat på uteblev ifjol på stora områden. Andra delar av landet drabbades av översvämningar. Nu lider över tio miljoner människor brist på mat och vatten. ”Situationen är svår och människorna är i dåligt skick”, säger Mekane Yesus-kyrkans koordinator för katastrofhjälp Gelgelo Sado.

Torkan hindrar barnen från att gå i skola. De måste gå långa sträckor för att hämta vatten och hinner inte med skolarbetet. Vattnet som de hittar är ofta smutsigt och orsakar sjukdomar. Tusentals familjer har blivit tvungna att lämna sina hem på grund av bristen på mat och vatten.

Finska Missionssällskapet har bistått dem som drabbats av torkan i länet Arsi i centrala Etiopien med 100 000 euro. Det har regnat, men de nödställda behöver hjälp i väntan på nya skördar.

– Folket har fått utsäde för olika sädeslag och baljväxter. Men den nya skörden mognar först i november-december, vilket innebär att invånarna fortfarande behöver mathjälp och ammande mödrar och gravida kvinnor tilläggsnäring, säger Sado.

Finska Missionssällskapet fortsätter samla in pengar för att hjälpa torkans offer.

DELTA I KATASTROFINSAMLINGEN:

Gör en inbetalning till Katastroffondens kontonummer FI60 8179 9710 0312 86 (BIC: DABAFIHH).

Skriv HJÄLP i meddelandefältet.

Finska Missionssällskapet bistår med rent vatten.

Foto: Ari Vitikainen

KOMMANDE EVENEMANG

18.9.2016: Helsingforsträff för studerande kl. 16:30. Middag och program. Observatoriegatan 18, Helsingfors. Efter träffen Taizémässa i Missionskyrkan. Varmt välkommen!

18.9.2016: Taizémässa i Missionskyrkan, Observatoriegatan 18. Servering kl. 17:30, mässan inleds kl. 18. Arr. Församlingarna i Helsingfors, Finska Missionssällskapet och Helsingfors KFUK.

24.9.2016: Hoppets torg kl. 10-14, Gamla kyrkoparken, Helsingfors. Försäljning av sylter och safter, bakverk, mat och hantverk. Program för hela familjen.

23.10.2016: Taizémässa i Missionskyrkan, Observatoriegatan 18. Servering kl. 17:30, mässan inleds kl. 18.

20.11.2016: Taizémässa i Missionskyrkan, Observatoriegatan 18. Servering kl. 17:30, mässan inleds kl. 18.

8.12.2016: De vackraste julsångerna kl. 18, Missionskyrkan.

BE FÖR VENEZUELA

Gerardo Hands Colmenares, ledare för Venezuelas evangelisk-lutherska kyrka, vädjar om fortsatt förbön för Venezuela. "Det är mycket svårt att få tag på mat och medicin, det är brist på 80 procent av alla produkter – människorna lider varje dag och har svårt att livnära sig, många äter bara en gång om dagen. Det är otroligt! Det har också skett många dödsfall på sjukhusen på grund av medicinbrist. Be för Venezuela!", säger Hands Colmenares.

▶ Gåvor som gör gott

På www.etiskgava.fi finns lämpliga julgåvor för privatpersoner, företag och församlingar. Den som ger en Etisk gåva hjälper samtidigt sin nästa i ett annat land.

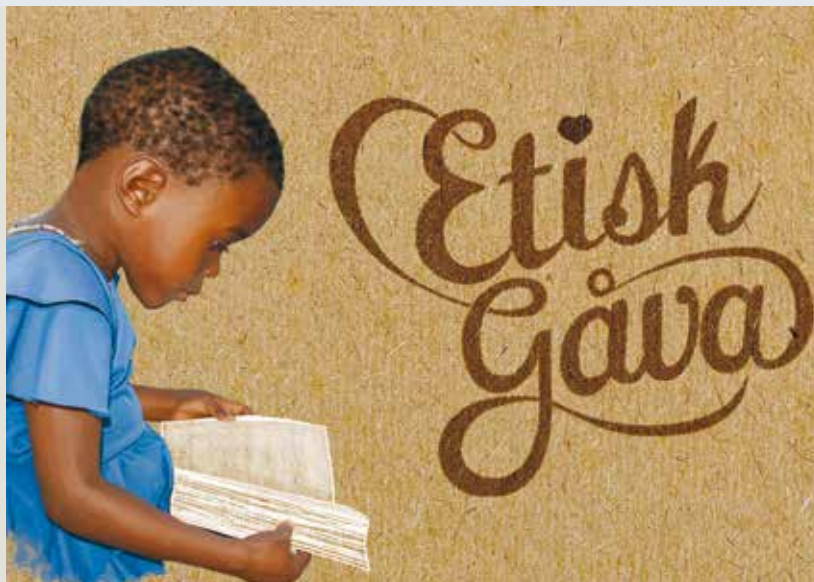
5 euro - en trädplanta eller ett undervisningsmaterial på eget modersmål

10 euro - rent dricksvatten eller en skoluniform

15 euro - en Bibel på eget modersmål

En etisk gåva är en omtyckt present att få och den är enkel att ge.

Se mer info på www.etiskgava.fi eller ring 020 7127 266.

FMS KONTONUMMER

Gåvor från privatpersoner:

IBAN: FI38 8000 1400 1611 30

BIC: DABAFIHH

Ålandsbanken FI49 6601 0001 0970 21

Testamenten

Tarja Larmasuo, tfn 020-7127 204

Församlingarnas kollekt m.m.

IBAN: FI25 8000 1600 0607 10

BIC: DABAFIHH

Frivilliga bidrag till tidningen Mission

IBAN: FI25 8000 1600 0607 10

BIC: DABAFIHH

referensnummer 450 000 00023

Maja Haikolas minnesfond

skriv MAJA i meddelanderutan

IBAN: FI38 8000 1400 1611 30

BIC: DABAFIHH

Födelsedagskonton

Britt-Helen Lindman,

tfn 020-7127 266

ANDAKT

VÄRLDSTORGET I MIN NÄRBUTIK

När jag stiger in i i närbutiken kliver jag in på ett världstorg. Världens alla hörn är representerade på hyllorna i denna butik. Det ser ut som om hela skapelsen har stretat för att fylla butikens hyllor.

När jag tar en produkt i min hand kopplas jag till en kedja av osynliga händer. En konservburk för mina tankar till jordbrukarnas möda på åkrarna. Den för mig till gruvan där man bryter den malm som behövs för att göra konservburkar. Den för mig till fabriker där råmaterialet behandlas, till produktionsleden där den färdiga produkten slutligen packas i denna burk. Ett led av gruv- och fabriksarbetare, chaufförer, säljare och köpare. Genom en förpackning eller burk, färsk

eller inlagd frukt, ett klädesplagg eller en vara - genom allt detta kommer jag i beröring med otaliga människors livsöden. Jag kommer också i kontakt med Guds skapelse, källan till allt vi har och kan köpa.

Åt mig har getts stor makt. I den här butiken får jag vara med och bestämma hurudan lön mina medmänniskor ska få och under hurudana förhållanden de arbetar. Tack vare deras möda och arbete har jag fått det jag vill ha och behöver i mitt liv.

Mina avsikter för världen speglas i mina inköp. Hurudan lön är jag redo att betala åt dessa otaliga människor som har arbetat för mitt välbefinnande? Köper jag så mycket som möjligt så

billigt som möjligt? För jag rättvisa till den här världen? Vad skulle Jesus göra i denna butik? Vad skulle Han köpa här? Till vilket pris? Sade Han: ”arbetaren är värd sin lön”? Lärde Han oss att älska vår nästa som oss själva? Jag tittar närmare på kedjan av händer som börjar i min butik. Fattiga och rika händer. Hårda av och vana vid tungt arbete. Som kristna människor är vi kallade att lägga märke till de tusentals människors händer, som vi berör vid världstorget mellan hyllorna i våra närbutiker.

Mikko Pyhtilä
missionär i Tanzania

> VECKAN FÖR RÄTTVIS HANDEL FIRAS 24-30.10.2016

På den här rättvisa bomullsodlingen i Senegal får kvinnorna skäligen lön för sitt arbete. Foto: Sean Hawkey/Rättvis Handel